

РЕШЕНИЕ

№ 57

гр. Пловдив, 02.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети януари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Вера Ив. Иванова

Членове: Катя Ст. Пенчева
Величка П. Белева

при участието на секретаря Мила Д. Тошева
като разгледа докладваното от Катя Ст. Пенчева Въззивно търговско дело № 20215001000662 по описа за 2021 година

Производството е въззивно по реда на чл.258 и сл. ГПК.

С решение №260195/14.05.2021г., постановено по търг. д. №371/2019г. по описа на Окръжен съд С.З., ЗД „Б.И.”АД, с ЕИК *****, е осъдено да заплати на АН. К. П., ЕГН *****, като майка и законен представител на К. Л. Н. с ЕГН ***** сума в размер на 30 000лв., частичен иск от 150 000лв., представляваща обезщетение за причинените неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания, вследствие на получените телесни увреждания при ПТП на 12.11.2018г., ведно със законната лихва от 03.01.2019г. до окончателното плащане, като искът над сумата от 30 000лв. до претендирания размер от 100 000лв. и искът за законна лихва за периода от 19.11.2018г. до 02.01.2019г. са отхвърлени. ЗД „Б.И.”АД е осъдено да заплати на адв. П.К. от САК адвокатско възнаграждение за осъществената безплатна адвокатска помощ в размер на 1 270,80лв. с ДДС, съразмерно с уважената част от иска. АН. К. П., като майка и законен представител на К. Л. Н. с ЕГН ***** е осъдена да заплати на ЗД „Б.И.”АД направените по делото разноски размер на 1 155лв., съразмерно с отхвърлената част от иска. ЗД „Б.И.”АД е осъдено да заплати по бюджета на съдебната власт, сумата от 1

200лв. за държавна такса, както и сумата от 319,80лв., представляваща възнаграждение на вещо лице по съдебномедицинската експертиза, възнаграждение на вещо лице по автотехническа експертиза и възнаграждение на вещо лице по съдебнопсихологическата експертиза.

Срещу така постановеното решение е постъпила въззивна жалба от ищцовата страна - АН. К. П., като майка и законен представител на К. Л. Н.. Решението е обжалвано в частта, с която исковата претенция е отхвърлена за разликата над 30 000лв. до 100 000лв. Изразено е несъгласие с изводите на първоинстанционния съд за наличие на съпричиняване от страна на пострадалия, както и с определената степен на съпричиняване – 70%. Изложени са подробни съображения. Евентуално се твърди, че в случай на наличие на принос от страна на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат, то същият следва да бъде в значително по-ниска степен – 10 – 15%. Изразено е и становище, че определеното като общ окончателен размер обезщетение е занижено. Изразено е несъгласие и с определения начален момент, от който е присъдена законната лихва – 03.01.2019г., вместо исковия – 19.11.2018г. Счита, че в нарушение на процесуалните правила, съдът неправилно не е приложил санкционните последици на чл.161 от ГПК и при непредставяне на доказателства от страна на ответника за претенция за щета, предявена в по-ранен момент от застрахования, не е приел за установен сочения в исковата молба момент на забава – 18.19.2018г. Иска се отмяна на решението в обжалваната част и постановяване на друго, с което да се присъди обезщетение за неимуществени вреди в размер на 100 000лв., като частичен иск от 150 000лв., ведно със законната лихва, считано от 19.11.2018г.

Ответник – жалбата ЗД „Б.И.”АД, в представения отговор по чл.263 ал.1 от ГПК, оспорва изцяло въззивната жалба.

Решението е обжалвано и от ответника в първоинстанционното производство - ЗД „Б.И.”АД. Въззивната жалба е срещу тази част от решението, с която искът за неимуществени вреди е уважен за размера над 10 000лв. до 30 000лв. Изразено е становище, че правилно първоинстанционният съд е възприел наличие на съпричиняване в степен 70%, но неправилно е определил размера на дължимото се обезщетение, като счита, че същият е изключително завишен и не съответства с принципите на

справедливостта, визирани в чл.52 от ЗЗД. Изложени са подробни съобщения. На самостоятелно основание се обжалва и решението в частта, с която е присъдена законна лихва. Счита, че такава не се дължи, тъй като ищецът не е посочил банкова сметка в заявлението за заплащане на застрахователно обезщетение. Искане се отменя на решението в обжалваната част и постановяване на друго, с което искът за обезщетение за неимуществени вреди да бъде отхвърлен за сумата над 10 000лв.

Ответник – жалбата АН. К. П., като майка и законен представител на К. Л. Н., в представения отговор по чл.263 ал.1 от ГПК, оспорва изцяло въззивната жалба.

С подадените въззивни жалби и постъпилите отговори не са предявени доказателствени искания.

Всяка от страните претендира сторените по делото разноски.

Съгласно чл.269 от ГПК, въззивният съд проверява правилността на първоинстанционното решение в рамките на релевираните оплаквания, а служебно следва да ограничи проверката си само за валидност, допустимост на решението в обжалваната част и спазване на императивните норми на материалния закон.

Въззивните жалби са допустими, като депозирани в законоустановения срок от надлежна страна и с предписаното от закона съдържание.

Предмет на обжалване в настоящия процес е валидно и допустимо решение.

Същото е постановено по предявен иск с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ.

Ищецът в първоинстанционното производство – АН. К. П., като майка и законен представител на К. Л. Н., е изложила фактически твърдения за наличие на предпоставките по чл.432 ал.1 от КЗ, а именно: На 12.11.2018г., около 15:00ч., в общ. Ст.3., по път ****, при управление на моторно превозно средство - т.а. марка и модел „Ф.Д.“, с рег. № *****, управляван от водача М.Б.М., последният нарушил правилата за движение по пътищата и блъснал пешеходеца К. Л. Н., вследствие на което са му причинени телесни увреждания. По случая е образувано ДП №**/2019г. по описа на ОСЛО при ОП Ст. 3., пр.пр. № 4927/2018г. по описа на РП Ст.3..

Отговорността на ответника се ангажира с факта, че за увреждащия т.а. с рег. № *****, управляван от водача М.Б.М., има сключена застраховка „Гражданска отговорност“ с ответника – застрахователна полица ***** от 06.12.2017г., със срок на валидност считано от 09.12.2017г. до 08.12.2018г., валидна към датата на настъпване на застрахователното събитие - 12.11.2018г. Съгласно разпоредбата на чл. 380 от КЗ, пострадалият е предявил претенциите си за изплащане на обезщетение пред ЗД „Б.И.“ АД и е представил всички документи, с които разполага, получена от застрахователя на 03.01.2019г. По случая е заведена щета №*****, по която застрахователят в законоустановения срок не е предложил за плащане обезщетение.

В резултат на процесното ПТП пострадалият К.Н. е получил следните травматични увреждания: 1/Фрактура на лява темпорална кост; 2/ фрактура на зигоматична кост; 3/Екстракараниален хематом в ляво темпорално; 4/малки епидурални хематоми в ЛГМХ; 5/главоболие, главозамайване, загуба на съзнание, след инцидента - неадекватен; 6/Охлузвания, синини, отоци в областта на главата и тялото; 7/психически стрес. След инцидента на 12.11.2018 г. пострадалият е приет по спешност за лечение в УМБАЛ „Проф. Д-р Ст. К.“ АД - гр. Ст. 3. с мозъчно сътресение и съмнения за контузия на мозъка и счупване на черепа. След проведеното изследване са установени гореописаните травматични увреждания. На 26.11.2018г. пострадалият е изписан от болницата с препоръки за контролни прегледи, проследяване от ОПЛ, да се освободи от учебни занятия и от спорт за 30 дни. Уврежданията са довели до реално животозастрашаващо състояние. В резултат на уврежданията, получени от процесното ПТП, К.Н. търпи силни болки и много страдания. Възстановяването от получените увреждания продължава и към настоящия момент, ищецът не се чувства добре физически и емоционално, а и е съществувала е реална опасност за живота му. Преди процесното ПТП, К. е бил в отлично здравословно състояние, бил е изключително активно дете, не е имал здравословни оплаквания, но след инцидента животът му се променя. Изпитва цялостен дискомфорт вследствие на получените травми, както и последващи болки, които продължават и към настоящия момент, възстановяването му не е приключено, за дълго време е бил напрегнат, с нарушения на съня, като не е в състояние да се натоварва психически. Получените при ПТП травми се отразяват негативно върху

социалния му живот, детето за продължителен период от време следва да спазва режим, лишава се от контакти с деца, от обичайните си активни занимания, от възможността да гледа телевизия, телефон, както и да чете. Дългият период на лечение е бил причина К.Н. да не посещава учебни занятия за известно време, като се е наложило да взима допълнителни часове и въпреки това успехът му е спаднал. Лишен е бил и от любимото му занимание - да спортува, което е станало причина той да се затвори в себе си и да не контактува пълноценно със своите съученици и приятели. Искането, с което е сезиран съдът, след допуснатото увеличение на цената на иска, е да се постанови решение, с което ответникът ЗД „Б.И.“ АД да бъде осъден да заплати обезщетение на К. Л. Н. в размер на 100 000лв., частичен иск от 150 000лв., за причинените му неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания, вследствие на причинените му телесни увреждания при процесното ПТП. Претендира законна лихва, считано от 19.11.2018 г. - датата на която изтича срокът по чл. 429, ал. 3 от КЗ, вр с.чл. 430, ал. 1 от КЗ, до окончателното изплащане.

В представения в срока по чл.367 от ГПК отговор на исковата молба ответникът – ЗД „Б.И.“АД оспорва така предявените искове. Не се оспорва само наличието на валидно сключен договор по застраховка „Гражданска отговорност“, но се оспорват всички останали фактически твърдения, изложени в исковата молба. Възраженията по основателността на иска, поддържани с въззивната жалба, касаят размера на претенцията. Ответникът е въвел възражение за наличие на съпричиняване, свеждащо се до следното:

- 1.Неправилно пресичане на пътното платно - ищецът, който в нарушение на чл. 113, ал. 1, т. 1 и т. 4 ЗДвП, както и на чл. 114, т.1 ЗДвП при предприетото пресичане на пътното платно не е съобразил разстоянието до приближаващото превозно средство и неговата скорост на движение, пътната обстановка, а също така и непозволено е прескочил ограждение на пътното платно, навлязъл е внезапно на платното за движение и го е пресякъл на нерегламентирано за този участък от пътя място.
- 2.Неупражнен върху малолетния ищец надзор от родителите му - АН. К. П. и Л. Н. Й. – в нарушение на правилото на чл.125 ал.3 от Семейния кодекс, родителите не са осигурили постоянен надзор по отношение на малолетното си дете и подходящ контрол на поведението му. Въведено е възражение и срещу началния момент, от който се претендира законната лихва – 19.11.2018г. Без

да се оспорва факта, че застрахователят е бил сезиран с извънсъдебна претенция за обезщетение за неимуществени вреди от увреденото лице, се твърди, че същото не е представило всички необходими документи и не е посочило банкова сметка. В тази връзка са наведени доводи, че законна лихва се дължи само от датата на предявяване на исковата молба.

От събраните по делото доказателства се установи следното:

Претенцията е за репарирание на вреди при условията, визирани в разпоредбата на чл.432, ал.1 от Кодекса за застраховането, съгласно която увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“, при спазване на изискванията на чл.380. В чл.432, ал. 1 от КЗ е признато право в полза на увреденото лице, спрямо което застрахованият по разглеждания вид застраховка е отговорен по правилата на чл.45 и сл. от ЗЗД, да предяви пряк иск срещу застрахователя за заплащане на дължимото обезщетение. За да се ангажира отговорността на застрахователя по чл.432, ал.1 от КЗ, е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка „Гражданска отговорност“, между прекия причинител на вредата и застрахователя. Наред с това, следва да са налице и всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител – застрахован, спрямо увредения за обезщетяване на причинените вреди – а именно: да е причинена вреда, тази вреда да е причинена виновно, същата да е резултат от противоправно поведение, наличие на причинна връзка между противоправното поведение и причинената вреда.

Установено в първоинстанционното производство и неспорно в настоящето е наличието на претърпени от страна на малолетния ищец К.Н. неимуществени вреди. Съгласно заключението от съдебномедицинската експертиза, изготвена от вещо лице - неврохирург претърпените от ищеца увреждания са следните: Контузия на главата; Разкъсно контузна рана на главата в ляво теменно и подкожен кръвоизлив над костта; Линеино счупване на лява теменна кост; Счупване на лява зигоматична/скулна /кост; Епидурален/кръвоизлив над твърдата мозъчна обвивка/ хематом в ляво теменно и слепоочно; Контузия на таза в зоната на илиачната кост с

екскориация /охлузване/; Контузия на дясно коляно.

Не се спори и че уврежданията са в резултат от ПТП, настъпило на 12.11.2018г., в общ. Ст.3., по път ****, при управление на моторно превозно средство - т.а. марка и модел „Ф.Д.“, с рег. № *****, управляван от водача М.Б.М., последният нарушил правилата за движение по пътищата и блъснал пешеходеца К. Л. Н.. Извършването на деянието, неговата противоправност и виновността на дееца, са установени по задължителен и обвързващ гражданския съд ред по смисъла на чл.300 от ГПК предвид влязлото в сила на 26.06.2020г. решение по НОД №830/2020г. на РС С.3.. Безспорно за настоящето производство е и наличието на причинна връзка между противоправното поведение на водача на т.а. „Ф.Д.“ и причинената вреда. Не е спорен специфичният елемент на визираната в чл.432 ал.1 от КЗ, във вр. с чл.343 ал.1 от КЗ функционална отговорност на застрахователя, обусловена от наличието на валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка „Гражданска отговорност“ – със застрахователна полица ***** от 06.12.2017г., валидна считано от 09.12.2017г. до 08.12.2018г.

Първият спорен във въззивното производство въпрос е въпросът относно справедливото обезщетение за репарирание на понесените от ищеца неимуществени вреди.

Отчитайки функционалната обусловеност на задължението на застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ за обезвреда на пострадалото лице от съдържанието и размера на деликтното обезщетение, дължимо от застрахования делинквент по реда на чл.45 от ЗЗД, то и в хипотезата на упражнено по реда на чл.432 от КЗ пряко право е приложим въведеният с чл.52 от ЗЗД принцип за справедливост. Справедливото обезщетяване по смисъла на чл.52 от ЗЗД, както това изрично е прието още в ППВС №4/68г., означава да бъде определен онзи точен паричен еквивалент не само на болките и страданията, понесени от конкретното увредено лице, но и на всички онези неудобствата, емоционални, физически и психически сътресения, които съпътстват същите. В този смисъл размерът на обезщетението за репарирание на претърпените неимуществени вреди следва да се определи при преценка на редица конкретни обстоятелства от обективна и субективна страна. С оглед спецификата на отговорността по чл.45 ЗЗД

такива обстоятелства са характерът на увреждането, последиците, възрастта на увредения, общественото му положение и в случай на смърт – връзката между пострадалия и претендиращия обезщетение. При определяне размера на претърпените неимуществени вреди следва да се има предвид и личният характер на тази претенция, свързана пряко с изживяванията и личността на този, който понася вредите.

Релевантни в тази насока са депозираните по делото гласни доказателства. От показанията на свидетелите Г. – баба на ищеца и Й. – негов баща, се установява, че малолетният К. е бил в изключително тежко състояние – особено през болничния период. Претърпял тежка операция и освен че бил „увит в бинтове“ се оплаквал от главоболие, световъртеж, не бил в състояние да се придвижва самостоятелно. Влошеното здравословно състояние продължило и в следболничния период. Почти два месеца детето не посещавало учебни занятия. След като тръгнал на училище, поради изпитвано главоболие, не оставал до края на учебните занятия. Преди инцидента се занимавал активно със спорт, а понастоящем избягвал да играе с другите деца, притеснявал се от оперативните си белези, изпитвал страх и с нежелание излизал от дома си. И понастоящем физическото и психическото състояние на ищеца не е възстановено.

Показанията на двамата свидетели, преценени и съобразно разпоредбата на чл.172 от ГПК, се кредитират изцяло, като непосредствени и убедителни и изцяло подкрепящи се от останалите доказателства и конкретно от заключенията от съдебномедицинската и съдебнопсихологичната експертиза.

Съгласно заключението от съдебномедицинската експертиза проведеното оперативно лечение се изразява в краниотомия – евакуирана е кръвната колекция над твърдата мозъчна обвивка /епидуралния хематом/. Оперативното лечение е извършено в спешен порядък. Направена е и костна пластика. Продължителността на операцията е 3ч. и 30мин. и под обща анестезия. Проведена е и е описана медикаментозна терапия. Съгласно заключението епидуралният хематом /кръвоизлив над твърдата мозъчна обвивка/ в голям процент от случаите завършва с летален изход. Оперативната интервенция е била наложителна. Пълното възстановяване след операцията е в рамките на 2 до 3 месеца. Счупването на черепа е с период на възстановяване 2 до 3 месеца. Раните по главата и контузията на главата

оздравяват до 10 дни. Счупената скулна кост оздравява до 3 месеца. Контузия на таза в зоната на илиачната кост с охлузване е с период на оздравяване от 10 дни. Контузия на дясно коляно е с период на оздравяване от 7 до 10 дни. Макар и възстановен понастоящем, К.Н. не може да играе спортни игри, свързани с опасност от травми в зоната на операцията.

Казаното относно вида и характера на уврежданията, интензитета на търпените болки и страдания от пострадалия, продължителността на оздравителния период и степента на възстановяване е относимо досежно размера на дължимото се обезщетение за репапиране на претърпените вреди.

При съобразяване с конкретния обем преживени болки и страдания от ищеца – посочени по-горе и преценени като обективен критерий, а именно – характера на увреждането, представляващо множество средни и леки телесни повреди; наличието на тежка, животоспасяваща оперативна интервенция със значителна продължителност; продължителността на оздравителния процес – повече от три месеца; възрастта на пострадалия, който към момента на ПТП-то е едва на 10-годишна възраст, в която негативните емоции се отразяват по-засилено; обстоятелството, че като последица от ПТП-то понастоящем не е в състояние да упражнява ежедневните си занимания и да спортува, което влияе изключително тежко върху детската психика; обстоятелството, че преди инцидента няма данни да е бил в недобро здравословно състояние, следва да се приеме, че сумата от 150 000лв. е справедлив паричен еквивалент за понесените от К.Н. страдания. За определянето на този паричен еквивалент относим е и субективният аспект, доколкото имуществените вреди по своя характер са негативни преживявания в резултат от въздействието на определен факт върху физическата и психо-емоционалната сфера на индивида. Относимо в тази насока е заключението от съдебнопсихологичната експертиза. Съгласно заключението на вещото лице, налице е отражение върху психиката на освидетелстваното дете К. Л. Н. вследствие претърпяното ПТП, което се е отразило негативно на психичното и емоционално му състояние. Установени са повишени нива на тревожност и депресивна симптоматика. Констатиран са проблеми със съня - събужда се от кошмари, свързани с инцидента и последвалата операция на главата, обикновено придружени с нощно напикаване /енурезис ноктурно/. Най - често енуреза се развива след прекарана психотравма, емоционален стрес. Интелектуалното инхибиране е очевидно и причинява трудности в училище: нарушения на

вниманието, концентрацията и паметта. Промяната е в значителна степен, довела е до негативни емоционални преживявания в рамките на разстройство на адаптацията. Не са установени данни за възстановителен процес, тъй като не са отшумели негативните изживявания, стрес и дискомфорт към датата на изготвяне на заключението. Препоръчителна е консултация с психиатър и психотерапевтична подкрепа.

Не на последно място, като база при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди служат стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането. Нивата на застрахователно покритие, респективно - нормативно определените лимити на отговорност по застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, не са критерий, както и база за определяне размера на обезщетението, но са от значение при определяне размера на обезщетенията за неимуществени вреди и индиция за икономическата конюнктура. А предвидената в чл.492, т.1 от КЗ минимална застрахователна сума за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт е 10 420 000лв. за всяко събитие, независимо от броя на пострадалите лица. При съобразяване с конкретния обем преживени болки и страдания от ищеца, затрудненията и неудобствата, които е претърпял и продължава да търпи, въззивната инстанция намира, че окръжният съд не е приложил правилно материалноправната норма – чл.52 от ЗЗД. Ето защо въззивната жалба на жалбоподателя – ищец по отношение на присъденото обезщетение за неимуществени вреди се явява основателна.

Неоснователна е въззивната жалба на жалбоподателя - ищец относно възприетото от първоинстанционния съд наличие на съпричиняване за вредоносния резултат, което е следващият спорен въпрос в настоящето производство, очертан с предметните предели на въззивната жалба на въззивника. Основателна е обаче въззивната жалба досежно възприетата степен на съпричиняване от 70%.

Ответникът - застраховател е упражнил правото си по чл.432 ал.2 от КЗ, като е въвел възражение за съпричиняване от страна на пострадалото лице за настъпване на вредоносния резултат.

В материалноправната норма - чл.51 ал.2 от ЗЗД, е предвидена възможност за намаляване на обезщетението за вреди от деликт, като

намаляването на обезщетението е обусловено от наличие на причинна връзка между поведението на пострадалия и произлезлите вреди.

Като конкретна проява на такъв тип поведение от страна на пострадалия се сочи неправилно пресичане на пътното платно - ищецът, който в нарушение на чл. 113, ал. 1, т. 1 и т. 4 ЗДвП, както и на чл. 114, т.1 ЗДвП при предприетото пресичане на пътното платно не е съобразил разстоянието до приближаващото превозно средство и неговата скорост на движение, пътната обстановка, а също така и непозволено е прескочил ограждение на пътното платно, навлязъл е внезапно на платното за движение и го е пресякъл на нерегламентирано за този участък от пътя място и неупражнен върху малолетния ищец надзор от родителите му - АН. К. П. и Л. Н. Й. – в нарушение на правилото на чл.125 ал.3 от Семейния кодекс, родителите не са осигурили постоянен надзор по отношение на малолетното си дете и подходящ контрол на поведението му. Основание за наличие на съпричиняване е налице по отношение на първото релевирано поведение, конкретно проявено от пострадалия. Относим към наличие на съпричиняване е механизмът на процесното ПТП. Той не е спорен по делото и е установен от съдебноавтотехническата експертиза по следния начин: Произшествието е настъпило на мост - надлез над автомагистрала „Тракия“. Мостът е ограден с парапети от двете страни. След парапета считано към оста на пътя, на разстояние 0,6м. има изградена еластична ограда /мантиanela/. Разстоянието от мантиanelата до началото на асфалтовото покритие е 0,3м. Платното за движение е с обща ширина 7,0 м., разделено на две ленти с ширина по 3,5м. На надлеза са играели три деца. Били са до източния парапет, между мантиanelата и парапета. В същото време към надлеза в посока север се е движил т. а. Ф.Д. със скорост около 40км/ч. Едно от децата – ищецът - К.Н., е прескочило мантиanelата и е предприело пресичане на платното за движение в посока запад, а спрямо т.а. - от дясно на ляво. Водачът е завил волана на ляво и е задействал аварийно спирачките. Разстоянието се е оказало недостатъчно и е настъпил удар. Детето е ударено с предна челна лява част на т.а., в областта на левия фар. От удара фарът се е счупил, а тялото на детето е паднало на терена, пред автомобила. Скоростта на движение на т.а. Ф. преди да бъде задействана спирачната система е 40 км/ч. Скоростта на движение на т.а. Ф. в момента на удара е 13,9км/ч. Причина за настъпване на процесното ПТП е предприетото пресичане на платното за движение от страна на

пешеходеца в непосредствена близост пред т.а. Ф.. Траекторията на движение на детето попада в рамките на опасната зона за спиране на автомобила. Произшествието не може да бъде предотвратено от страна на водача със аварийно спиране. В конкретния случай произшествието е било предотвратимо, ако водачът не е отклонил автомобила вляво, което е рефлексна реакция, а е продължил направо или вдясно и едновременно с това е задействал спирачките. От техническа гледна точка, за да не настъпи процесното ПТП, водачът на т.а. е трябвало да задейства спирачките без да отклонява автомобила на ляво. По този начин автомобилът е щял да мине зад гърба на пешеходеца. От техническа гледна точка, за да не настъпи процесното ПТП, пешеходецът К.Н. е трябвало преди да предприеме пресичане на платното за движение да се огледа и в двете посоки. При наличието на приближаващия т.а. Ф. е следвало да остане в пространството между мантинелата и парапета, там където е бил първоначално заедно с другите две деца. При така описания механизъм на ПТП безспорно пострадалият е нарушил правилата за движение по пътищата – чл.113 ал.1, т.1 и т.4 от ЗДвП – преминал е, пресякъл е платното за движение на необозначено място, без преди това да се съобрази с приближаващото се пътни превозни средства и е преминал през ограждение. Нарушена е и забраната на чл.114 т.1 от ЗДвП – да не се навлиза внезапно на платното за движение. Именно това поведение на пострадалия е в пряка причинна връзка с настъпване на ПТП и без което поведение ПТП-то не би настъпило, респективно – не биха настъпили и претърпените увреждания. Това е онова конкретно действие на пострадалия, което по безспорен начин обективно е допринесло за настъпване на вредоносния резултат. Преценката за наличие на съпричиняване се извежда именно с оглед на това, че увреждането не би било причинено, ако пострадалият не бе пресякъл платното за движение внезапно, на необозначено място, прескачайки ограждение, без да се съобрази с приближаващото се моторно превозно средство. Другото обаче сочено като поведение, улесняващо настъпването на ПТП – неупражнен надзор от страна на родителите на малолетния К. – в нарушение на правилото на чл.125 ал.3 от СК, не представлява пряко проявено поведение на пострадалия, негов конкретен принос за настъпване на увреждането. А релевантен за съпричиняването и за прилагането на [чл.51 ал.2 от ЗЗД](#) е онзи конкретно установен принос на самия пострадал, без който не би се стигнало /наред с

неправомерното поведение на деликвента/ до увреждането като неблагоприятен резултат. Съпоставимо с поведението – вината на деликвента, който е признат за виновен с влязъл сила съдебен акт, постановен в наказателното производство, за това, че е нарушил правилата за движение по пътищата: чл.20 ал.2, изр. второ от ЗДвП – водачите са длъжни да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне опасност за движението - наличие на пресичащо пътното платно дете, но не сторил това; чл.116, пр.1 от ЗДвП – водачът на пътно превозно средство е длъжен да бъде внимателен и предпазлив към пешеходците, особено към децата, но не сторил това; чл.117 от ЗДвП – при приближаване към място, където на пътя, или в близост до него се намират деца, водачът на пътно превозно средство е длъжен да намали скоростта, а при необходимост –и да спре, но не сторил това – то приносът на пострадалия в процентно отношение е 50%, а не 70%, както неправилно е приел първоинстанционният съд.

С оглед на изложено и при определено обезщетение в общ размер от 150 000лв. и съпричиняване в съотношение 50%, дължимото се обезщетение се явява в размер на 75 000лв. Преценката за размера на обезщетението при прието съпричиняване следва да се прави, като се вземе предвид действителният размер на обезщетението, което да съответства на вредите, причинени на пострадалия. В случая не е налице произнасяне плюс петитум, тъй като определеният цялостен размер на обезщетението в мотивите на същото, който не е присъден с диспозитива на решението, не се ползва със сила на пресъдено нещо, поради което, ако такъв е определен в по-голям размер от петитума на иска в мотивите на решението, но диспозитивът е съобразен с предявения петитум и е в рамките на предявения петитум, не е налице присъждане на повече от претендираното.

По отношение въззивната жалба на жалбоподателя ищец, съдържаща оплакването, че законната лихва върху присъденото обезщетение би следвало да се дължи от по-ранен момент – 19.11.2018г., а не, както е присъдено от първоинстанционния съд – 03.01.2019г., следва да се посочи, че това оплакване е неоснователно. Първоинстанционният съд правилно е приложил разпоредбата на чл.429 ал.3, от КЗ, съгласно която застрахователят дължи лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл.430 ал.1, т.2 или от датата на уведомяване или на

предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна. Оплакването на жалбоподателя се основава на твърдения, че е извършено уведомяване от страна на застрахования в по-ранен момент от момента на предявяване на застрахователната претенция от увреденото лице, която втора дата е 03.01.2019г. Това твърдение е останало недоказано в рамките на първоинстанционното производство, както и в настоящето. Първоинстанционният съд е уважил доказателственото искане на ищеца по чл.190 от ГПК, като е задължен ответникът да представи писмени доказателства, установяващи датата на уведомяване на застрахователя за настъпилото ПТП. В изпълнение на това задължение ответникът е представил заявление за щета, подадено от ищцовата страна с вх.дата 03.01.2019. В първото проведено съдебно заседание ищцовата страна не е възразила по приемането на това доказателство, нито е подновила доказателственото си искане по чл.190 от ГПК, както и това по чл.192 от ГПК /което е оставено без уважение с определението по чл.374 от ГПК/. Касае се за процесуално бездействие и на активно легитимираната страна, при което не могат да се приложат санкционните последици по чл.161 и по отношение на пасивно легитимираната страна.

Неоснователно е и оплакването на жалбоподателя – ответник, касаещо акцесорната претенция, основано на доводи, че законна лихва не се дължи.

Действащата правна уредба изрично регламентира, че застрахователното покритие включва и лихвите по чл.429 ал.2, т.2 от КЗ, тоест застрахователят отговаря за лихвата за забава, когато застрахованият отговаря за тях пред увреденото лице. В чл.429 ал.3 от КЗ е регламентирано, че лихвите за забава на застрахования по ал.2, т.2, за които той отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума /лимита на отговорност/. В този случай от застрахователя се плащат лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна. Следователно отговорността на прекия причинител за лихви, считано от датата на непозволеното увреждане съществува, но същата - по силата на самия кодекс, се поема от застрахователя от един по-късен момент, в който

му е станало известно настъпването на застрахователното събитие. Нормата на чл.497 ал.1, т.2 от КЗ визира последиците при „собствена“ забава от страна на застрахователя. Неоснователно е възражението на жалбоподателя – ответник за недължимост на лихвите за забава, поради по-късно представена банкова сметка и други документи. Непосочването на сметката и непредставяне със заявлението за щета на всички документи не е пречка застрахователят да определи обезщетението. Тези обстоятелства са ирелевантни и не са от естество да освободят ответника от заплащане на лихви. Непосочването на банковата сметка, видно от самата разпоредба на чл.380 ал.3 от КЗ, не касае дължимостта на обезщетението и не може да бъде основание за отказ за образуване на щета по застрахователната претенция и за определяне на размера на застрахователното обезщетение. Непосочването на банковата сметка от увреденото лице като кредитор възпрепятства единствено изплащането на застрахователното обезщетение и то в хипотезата, когато то е определено по размер от застрахователя или с влязло в сила съдебно решение. Когато произнасянето по застрахователната претенция по чл.498 ал.1 от КЗ е отказ на застрахователя да заплати обезщетение, мотивирано с недължимост или недоказаност на същото по основание или размер, въпреки представяне на изисканите от застрахователя по реда на чл.106 ал.3 от КЗ доказателства или в хипотеза на неизискани от застрахователя доказателства, неизпълнението на длъжника не е поради непосочване на банкова сметка от увреденото лице. В този случай не е налице причинна връзка между неизпълнение на задължението за посочването ѝ и неизплащането на застрахователното обезщетение. Забавата на кредитора по смисъла на чл.95 ал.1 от ЗЗД е хипотеза, в която поведението на кредитора е в причинна връзка с неизпълнението на длъжника. Забава на кредитора по чл.380 ал.3 от КЗ е налице само, ако неплащането на обезщетението се дължи единствено и само на непосочване от увредения на банкова сметка, явяващо се дължимо по чл.380 ал.1, във вр. с ал.3 от КЗ съдействие от страна на кредитора за изпълнение на задължението на застрахователя за плащане на обезщетението. Когато длъжникът отказва изпълнение, защото счита същото за недължимо, не може да се приеме, че причина за неизпълнението е неосказано от кредитора съдействие, като в този случай е неоправдано за длъжника да отпаднат негативните последици на собствената му забава. Ето защо първоинстанционното решение се явява правилно в частта, с която за

начален момент на законната лихва е определена датата 03.01.2019г.

При така изложеното първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, с която е отхвърлена ищцовата претенция за обезщетение за неимуществени вреди за разликата над 30 000лв. до 75 000лв. и да се постанови друго, с което да се присъди допълнително сумата от 45 000лв., ведно със законната лихва, считано от 03.01.2019г. В останалата обжалвана част, решението, като правилно, следва да бъде потвърдено.

По разноските, сторени в първоинстанционното производство:

При този изход на спора в полза на процесуалния представител, упражнил безплатно процесуално представителство за ищеца – адв. П.К., се дължат разноси по реда на чл.38 ал.2 от ЗА съразмерно с уважената част от претенцията. Определени съгласно разпоредбата на чл.7 ал.2, т.4 от Наредба №1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, същото е в размер на 3 177лв. с ДДС. Или освен присъденото от първоинстанционния съд адвокатско възнаграждение по чл.38 ал.2 от ЗА от 1 270,80лв., следва да се присъди и допълнително такова в размер на 1 906,20лв. с ДДС.

Съразмерно с отхвърлената част от иска на ответника се дължат разноси в размер на 477,50лв. Или първоинстанционното решение следва да бъде отменено и в частта, с която в полза на ответника са присъдени разноси над 477,50лв. до 1 155лв.

С оглед изхода от спора пред въззивната инстанция ответникът следва да бъде осъден да заплати допълнително държавна такса за първоинстанционното производство в размер на 1 800лв.

По разноските, сторени във въззивното производство:

Обжалваемият материален интерес общо по двете въззивни жалби е 90 000лв. С оглед изхода от спора по двете въззивни жалби на процесуалния представител, упражнил безплатно процесуално представителство за жалбоподателя - ищец – адв. П.К., се дължат разноси по реда на чл.38 ал.2 от ЗА съразмерно с уважената част от претенцията. Определени съгласно разпоредбата на чл.7 ал.2, т.4 от Наредба №1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, същото е в размер на 1 938лв. с ДДС.

Жалбоподателят – ответник е направил разноски в размер на 400 лв. – заплатена ДТ, която, с оглед неоснователността на въззивната жалба не подлежи на преценка при определяне на разноските. Направени са разноски и за адвокатско възнаграждение – 1 440лв. с ДДС – заплатено в брой съгласно отразяването в договора за правна защита и съдействие. С оглед изхода от спора – неоснователност на подадената от жалбоподателя – ответник въззивна жалба и частично основателна въззивна жалба на жалбоподателя – ищец, се дължат разноски на жалбоподателя – ответник по съразмерност – 720лв.

На основание чл.78 ал.6 от ГПК жалбоподателят – ответник следва да заплати държавна такса за въззивното производство в размер на 900лв.

Водим от изложеното и на основание чл.271 ал.1 от ГПК, Пловдивският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №260195/14.05.2021г., постановено по търг. д. №371/2019г. по описа на Окръжен съд С.З., В ЧАСТТА, С КОЯТО Е ОТХВЪРЛЕН предявеният от АН. К. П., ЕГН *****, като майка и законен представител на К. Л. Н. с ЕГН *****, срещу ЗД „Б.И.”АД, с ЕИК ***** иск за разликата над 30 000лв. до 75 000лв., представляваща обезщетение за причинените неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания, вследствие на получените телесни увреждания при ПТП на 12.11.2018г., ведно със законната лихва от 03.01.2019г. до окончателното плащане, както и в частта, с която АН. К. П., ЕГН *****, като майка и законен представител на К. Л. Н. с ЕГН *****, е осъдена да заплати на ЗД „Б.И.”АД, с ЕИК ***** разноски по делото за разликата над 477,50лв. до 1 155лв., вместо което ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА ЗД „Б.И.”АД, с ЕИК ***** да заплати на АН. К. П., ЕГН *****, като майка и законен представител на К. Л. Н. с ЕГН ***** ДОПЪЛНИТЕЛНО сума в размер на **45000лв.**, представляваща обезщетение за причинените неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания, вследствие на получените телесни увреждания при ПТП на

12.11.2018г., ведно със законната лихва от 03.01.2019г. до окончателното плащане.

ПОТВЪРЖДАВА решение №260195/14.05.2021г., постановено по търг. д. №371/2019г. по описа на Окръжен съд С.З., в частта, с която „Б.И.”АД, с ЕИК *****, е осъдено да заплати на АН. К. П., ЕГН *****, като майка и законен представител на К. Л. Н. с ЕГН ***** сумата над 10 000лв. до 30 000лв., представляваща обезщетение за причинените неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания, вследствие на получените телесни увреждания при ПТП на 12.11.2018г., ведно със законната лихва от 03.01.2019г. до окончателното плащане.

ПОТВЪРЖДАВА решение №260195/14.05.2021г., постановено по търг. д. №371/2019г. по описа на Окръжен съд С.З., в частта, с която е отхвърлен предявеният от АН. К. П., ЕГН *****, като майка и законен представител на К. Л. Н. с ЕГН *****, срещу ЗД „Б.И.”АД, с ЕИК ***** иск за разликата над 75 000лв. до 100 000лв., представляваща обезщетение за причинените неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания, вследствие на получените телесни увреждания при ПТП на 12.11.2018г., ведно със законната лихва от 03.01.2019г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА АН. К. П., ЕГН *****, като майка и законен представител на К. Л. Н. с ЕГН *****, да заплати на ЗД „Б.И.”АД, с ЕИК ***** разноски за въззивното производство в размер на 720лв.

ОСЪЖДА ЗД „Б.И.”АД, с ЕИК ***** да заплати на адв. П.К. – САК адвокатско възнаграждение на основание чл.38 ал.2 от ЗА за първоинстанционното производство в размер на 1 906,20лв. с ДДС и за въззивното производство в размер на 1 938лв. с ДДС.

ОСЪЖДА ЗД „Б.И.”АД, с ЕИК ***** да заплати в полза на бюджета на съдебната власт държавна такса за първоинстанционното производство в размер на 1 800лв., както и държавна такса за въззивното производство в размер на 900лв.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____